

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 4 juni 2020

Remissvar: Inkomstpensionstillägg Ds 2020:7

Socialdepartementet har via Saco gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Betänkandenas förslag i korthet:

Pensionssystemets grundskydd i form av garantipension och bostadstillägg syftar till att ge en rimlig levnadsstandard för personer med låga pensionsinkomster.

För pensionssystemets legitimitet krävs det att det alltid ska löna sig att ha arbetat och att pensionen för den som har arbetat ett helt arbetsliv är högre än nivån för grundskyddet. Samtidigt behöver grundskyddet vara tillräckligt högt för att möjliggöra acceptabla livsvillkor även för de ålderspensionärer som inte har haft möjlighet att arbeta. Många av de pensionärer som har arbetat ett helt liv med låg lön befinner sig idag inkomstmässigt mycket nära dem som inte arbetat alls eller arbetat i mindre utsträckning. Detta gäller särskilt kvinnor. Avståndet har generellt krympt ytterligare genom de förbättringar av grundskyddet som trädde ikraft i januari 2020

För att förstärka pensionsinkomsten för dem som arbetat ett helt arbetsliv med låg lön föreslås det i denna promemoria att en ny pensionsförmån ska införas i socialförsäkringsbalken – ett så kallat inkomstpensionstillägg. Det ska baseras på den inkomstgrundade allmänna ålderspensionen för dem med en allmän ålderspension mellan 9 000 och 17 000 kr per månad och uppgår till högst 600 kronor per månad med årlig uppräknings. Det ska inte utgå till personer som är utlandsboende och ges oavkortat till den som har en försäkringstid om minst 40 år. Vid kortare försäkringstid sker reducering med 1/40-del per år. För pensionärer födda före 1944 gäller lägre krav på försäkringstid. Tidigast möjliga utbetalningsålder föreslås till 65 år.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 februari 2021 men tillämpas för tid från och med den 1 september 2021.

Våra kommentarer:

Akademikerförbundet SSR anser att det är av stort värde att våra olika trygghetssystem är hållbara och att en omfördelning sker inom respektive system så att varje system klarar av att säkerställa en ekonomisk trygghet för alla i sin målgrupp. Det innebär att det är av värde att pensionssystemet, även om det i grunden är inkomstbaserat, kan säkerställa en ekonomisk trygghet även för

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

ålderspensionärer med lågt, eller inget, intjänande. Garantipension och bostadstillägg är värdefullt för dem utan arbetslivserfarenhet. Samtidigt är det avgörande att pensionssystemet bygger på förvärvsinkomster tidigare i livet och att nivån ska vara inkomstbaserad.

Det problem utredningen adresserar är det faktum att skillnaden i pension mellan den som har arbetat ett helt yrkesliv med låga inkomster, och den som inte har gjort det, har blivit allt mindre. Detta beror i huvudsak på en höjning av garantipensionen och bostadstillägget. Vi anser att det är av stort värde att även ålderspensionärer som inte har förvärvsarbetat i Sverige ska ha en acceptabel levnadsstandard vilket gör att vi stödjer den höjningen. Dock har den lett till ett mindre respektavstånd.

Eftersom pensionssystemet ska främja ett långt arbetsliv är ett allt mindre respektavstånd i pensionsnivå mellan de som har arbetat och de som inte har gjort det olyckligt. Akademikerförbundet SSR sympatiserar därmed med utredningens utgångspunkt.

Akademikerförbundet SSR menar, precis som utredningen, att respektavståndet bäst säkras genom att höja pensionen för de som har lägst pension, men som arbetat ett helt arbetsliv. Det förslag till införande av inkomstpensionstillägg som föreslås anser vi vara väl avvägt med avseende på vem som kan komma ifråga för tillägget.

Vi är tveksamma till att det ska behöva ansökas om istället för att ingå i en automatisk beräkning. Vi ställer oss också frågande till om nivån med ett maxbelopp på 600 kronor per månad kommer att skapa det respektavstånd utredningen eftersträvar. Det lär fortfarande innebära att en genomsnittlig kvinnlig pensionär som arbetat hela sitt arbetsliv bara marginellt kommer att ha en pension över nivån för de som inte har arbetat. Ett mål borde vara att respektavståndet för kvinnor i alla fall borde motsvara det för män, dvs 3 700 kr (2019 års siffror).

Vi ser ett betydande mervärde, inte minst principiellt, i att färre ålderspensionärer, med det här förslaget, kommer att behöva söka försörjningsstöd för att de har otillräcklig pension eller väntar på den. Även om detta inte rör mer än maximalt 5 000 personer är det ett centralt värde att kommunernas ekonomiska bistånd inte används för att täcka upp för ett icke hållbart pensionssystem.

Akademikerförbundet SSR tillstyrker förslaget i sin helhet.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Ursula Berge
Samhällspolitisk chef